

Bárdos László

ÁLOM

Ráismerek, tévedhetetlen, hunyt szemmel, forgó szemgolyóval,
a szűkülő vágyakozásra, a nem tudni, milyen
utcatábla előtt,
a véstudat beidegzettségével törni, vánszorogni, repülni hozzá
valamerre, haza, ahogy épp most, akkor, adatik
és közömbös tény mellett a hajdanvolt személy, az egyedüli jelenlét,
elvakult igyekvésem döbrent tanúja, arcán a szentségnek kijáró hódolat, rémület,
és ráismerek mindinkább, legbiztosabban
a bajlódásra, pepecselésre, a száguldás béklyóira,
a tunya lábak fondorlataira, hogy előre, a kormányülés mellé
bepréselődjenek, s az ezúttal még egyetlenegyszer
– ki tudja, miért? – kegyelmet kapott hús- és ideggócot
lidérces kimértséggel meglódítja a jármű,
elviszi önmaga elől, mi nem övé, a jól működő gép, az energia,
vagy véletlen eszköze, nem tudni, milyen utcatáblák előtt,
milyen tájékozó, körpályára vezérlő vizeken.

Dobszay László

A „SZÁZÉVES TERV” AKTUALITÁSA

Kérdések

1947-ben Kodály – némi iróniával – „százéves terv”-ként terjesztette elő – vagy inkább ismételte meg sokadszorra – pedagógiai programját. Az ötvenes években az iskola többé-kevésbé magáévá tette azt, a hatvanas-hetvenes években külföldi diadalútjáról hallhattunk, a nyolcvanas években valamiféle csalódottság és kritika hangjai vegyültek a lelkesedésbe, ma pedig mintha néma hallgatás jelezné az értékelés és cselekvés zavarodottságát. Az iskola, az énektanítás természetesen jól vagy rosszul, de teszi a dolgát. A Kodály-pedagógia azonban a fellendülés éveiben több volt ennél: a magyar alkotóerő, önbecsülés, olykor prófétai küldetés tárgya és szimbóluma. Az elmúlt rendszer éppúgy, mint ellenzéke is, magáénak tudta: az előbbi azért, mert tekintélyt és pénzt szerzett vele, az utóbbi azért, mert a Kodály-pedagógia szellemi értékeiben a hivatalos ideológia tagadását, a „mégis!” gesztusát élte át.